

USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Hodanové a soudců JUDr. Radima Novotného a JUDr. Jitky Malé ve věci

žalobce: CONCORDIA INVEST, a. s., investiční fond v likvidaci, IČO 45245282
sídlem Janáčkovo nábř. 479/37, 150 00 Praha 5
zastoupený Mgr. [jméno] [příjmení], advokátem
sídlem [adresa]

proti

žalovaným: 5) Mgr. [jméno] [příjmení]
soudem ustanovený správce pozůstalosti po zemřelém JUDr. [jméno]
[jméno]

sídlem [adresa]

6) Ing. [jméno] [příjmení], [datum narození]

bytem [adresa]

zastoupený Mgr. [jméno] [příjmení], advokátem

sídlem [adresa]

8) Česká spořitelna, a. s., IČO 45244782

sídlem Olbrachtova 1929/62, 140 00 Praha 4

zastoupený JUDr. [jméno] [příjmení], LL.M., Ph.D., advokátem

sídlem [adresa]

o zaplacení 69 154 535,40 Kč s přísl., o odvolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze č. 46 Cm 125/2005-1562 ze dne 31. 5. 2018

takto:

Rozsudek soudu prvního stupně se v bodě II. výroku v rozsahu, pokud jím byla vůči žalovanému 8) zamítnuta žaloba ohledně částky 24 143 219,20 Kč a pokud jím byla zamítnuta žaloba vůči žalovanému 5) a v bodě VI. výroku se zrušuje a věc se v tomto rozsahu vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Shora citovaným, v pořadí druhým rozsudkem soud prvního stupně v bodě I. výroku zastavil řízení ohledně zákonných úroků z prodlení z částky 69.154.535,40 Kč za dobu od 6. 6. 2005 do 9. 8. 2005, v bodě II. výroku zamítl vůči žalovanému 1), žalovanému 5), žalovanému 6) a žalovanému 8) žalobu ohledně částky 69.154.535,40 Kč se zákonnými úroky z prodlení z částky 69.154.535,40 Kč od 10. 8. 2005 do zaplacení, v bodě III. výroku zamítl žalobu vůči žalovanému 4) ohledně povinnosti zaplatit žalobci společně a nerozdílně s ostatními žalovanými částku 55.990.966,86 Kč se zákonnými úroky z prodlení z částky 55.990.966,86 Kč od 10. 8. 2005 do zaplacení, v bodě IV. výroku uložil žalobci povinnost nahradit žalovanému 1) náklady řízení ve výši 0 Kč, v bodě V. výroku uložil žalobci povinnost nahradit

žalovanému 4) náklady řízení ve výši 134 000 Kč, v bodě VI. výroku uložil žalobci povinnost zaplatit žalovanému 5) náklady řízení ve výši 433 680 Kč, v bodě VII. výroku uložil žalobci povinnost zaplatit žalovanému 6) náklady řízení ve výši 2 185 744 Kč a v bodě VIII. výroku uložil žalobci povinnost zaplatit žalovanému 8) náklady řízení žalovanému 8) náklady řízení ve výši 2 994 616,90 Kč.

2. Podle odůvodnění rozsudku se žalobce na žalovaných (původně 1), 4), 5) 6) a 8) domáhal zaplacení částky 69.154.535,40 Kč z titulu škody, která mu vznikla tím, že mu společností B, Rosenblatt & Company, a.s. (dále jen BRC) vráceno 30.557 akcií UNIPETROL (ISIN CZ00091500), 10.000 akcií České spořitelny (ISIN CZ008023801), 12.000 akcií Komerční banky a 58.607 akcií ČEZ (ISIN EZ0005112300) a za tyto akcie mu BRC nebyla poskytnuta ani žádná finanční náhrada s výjimkou plnění, které obdržel v konkurzním řízení, vedeném vůči BRC. Akcie byly na BRC převedeny na dobu 30 dnů na základě smlouvy o půjčce cenných papírů ze dne 4. 6. 2001, ke dni převodu činila jejich smluvní hodnota 24 226 320 Kč. Této smlouvě předcházelo uzavření několika dalších smluv s téměř identickým obsahem (smlouvy ze dne 30. 11., 28. 12. 2000, 25. 1., 23. 2., 22. 3., 6. 4. a 9. 5. 2001). Ve skutečnosti se tedy jednalo o dlouhodobou revolvingovou půjčku cenných papírů. Výše smluvní odměny sjednané jako úroková sazba, nedosahovala běžných sazeb na trhu v rozhodné době. Žalovaná částka představuje tržní hodnotu všech výše uvedených CP ke dni, předcházejícímu podání žaloby, tj. 69 356 882,50 Kč, poníženu o plnění, které žalobce obdržel v konkurzním řízení vůči BRC. Představenstvo se rozhodlo převést akcie na třetí subjekt za podmínek rozporných se zákonem a statutem fondu, bez reálného zajištění a bez právního důvodu. Pokud by jednalo s odbornou péčí, akcie by nepřevadlo a škoda by nevznikla. Žalovaní 1) a 4), kteří byli v rozhodné době ke dni uzavření půjčky členy představenstva, porušili svoji povinnost jednat s péčí řádného hospodáře podle ust. § 194 odst. 5 obch. zák. a povinnost jednat s odbornou péčí a v souladu se statutem fondu dle § 7 odst. 4 zák. č. 248/1992 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech. Žalovaní 1) a 4) jednali v rozporu se statutem žalobce, umožňujícím půjčení akcií v souhrnné maximální hodnotě do 10 % majetku fondu na dobu maximálně 30 dnů. Hodnota půjčených cenných papírů představovala 27,3 % celého majetku žalobce, který k 30. 6. 2001 činil 88.666.000 Kč. Statutem stanovený limit pro půjčky cenných papírů tak byl téměř trojnásobně překročen. Jednáním žalovaných 1) a 4) byla porušena také zásada diverzifikace rizika, neboť 27,3% hodnoty majetku investičního fondu bylo svěřeno jedinému subjektu s pochybnou bonitou. V rozporu s ust. § 5d odst. 2 písm. d) ZIS nebylo sjednáno řádné zajištění půjčky cenných papírů, neboť vystavení zajišťovacích směnec dlužníkem totožným s dlužníkem ze smlouvy (BRC) dle čl. III smlouvy o půjčce věcně nepředstavuje zajištění. Žalovaní 1) a 4) měli požadovat realizaci transakce s poskytnutím reálného zajištění a dodržení podmínek dle ZISIF a statutu žalobce, měli činit kroky k přijetí rozhodnutí, jímž bylo zastaveno poskytování půjček akcií, o nezákonnosti jednání měli informovat dozorčí radu, podílníky fondu a také Komisi pro cenné papíry. O převodech akcií měli informovat depozitáře s požadavkem, aby pozastavil převod akcií na SCP. Mezi porušením povinností žalovaných 1) a 4) je dána příčinná souvislost. K závěru o nedostatečném zajištění půjčky dospěl ve znaleckém posudku, vypracovaném v rámci trestního řízení proti 2) žalovanému, znalec Ing. Ivo Strejc. K závěru o nezákonnosti předmětných transakcí dospěla v rozhodnutí 51/ Sk/58/2001 ze dne 3. 3. 2005 také KCP jako orgán státního dozoru. Při sjednání řádného zajištění by se žalobce mohl uspokojit ze zajištění a ke škodě nemuselo vůbec dojít.

3. Své povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře dle ust. § 194 odst. 5 obch. zák. při výkonu funkce členů dozorčí rady žalobce porušili také žalovaní 5) a 6) tím, že byli zcela pasivní a neshledali, že transakce půjček CP probíhají v rozporu se statutem fondu, ačkoliv tyto závadné transakce probíhaly po dobu delší než půl roku. Při výkonu své funkce přitom byli oprávněni nahlížet do účetnictví, kontrolovat pohyb majetku fondu z výpisů z bankovních účtů a z majetkových účtů ve Středisku cenných papírů, případně činit dotazy na členy představenstva

v případě nejasností. Případně zjištěné nedostatky byla dozorčí rada oprávněna předložit představenstvu, v případě jejich neodstranění byla oprávněna svolat valnou hromadu a kontaktovat KCP. Byla také dle § 191 odst. 2 obch. zák. oprávněna vnitřně omezit jednatelská oprávnění představenstva. Pokud představenstvo zjištěné a vytčené nedostatky neodstraní, může též dozorčí rada svolat valnou hromadu. Žalovaní 5) a 6) ani na jednání valné hromady společnosti žalobce dne 3. 7. 2001, při němž byla schválena výroční zpráva za rok 2000, neuvedli ve své zprávě žádná pochybení, které by zjistili v rámci své kontrolní činnosti. Škoda žalobci vznikla v příčinné souvislosti s jednáním žalovaných 5) a 6), neboť jako členové dozorčí rady v rozporu s § 194 odst. 5 obch. zák.

4. Žalovaný 8), který byl v rozhodné době depozitářem žalobce jako investičního fondu, porušil povinnosti, sjednané v čl. 2 odst. 2 depozitářské smlouvy. Měl povinnost kontrolovat hospodaření fondu minimálně v rozsahu stanoveném v § 32 ZIS. Musel tak vědět, že k výše uvedeným převodům dochází a byl povinen postupovat dle čl. 2 odst. 7 smlouvy a informovat nejen žalobce, ale i KCP. Škoda žalobci vznikla v příčinné souvislosti s jednáním žalovaného 8), který porušil své povinnosti z depozitářské smlouvy i zákonné povinnosti dle ZISIF, když při své činnosti byl naprosto pasivní a na dané transakce nijak neupozornil ani se jim nepokusil zabránit.

5. Z provedeného dokazování listinnými důkazy, specifikovanými v rozsudku, soud zjistil, že žalobce byl jako investiční fond do obchodního rejstříku zapsán od 22. 1. 1992, od 4. 4. 2005 je v likvidaci. Podle čl. VI Statutu byl žalobce oprávněn půjčovat cenné papíry ze svého majetku v souladu s § 5d zákona č. 248/1992 Sb. souhrnně v hodnotě (v tržním ocenění) do papírů, majetku fondu, za účelem výhodného prodeje nebo nákupu cenných papírů, a to na dobu maximálně třiceti dnů. Představenstvo žalobce dne 28. 4. 2000 po dohodě s ČSOB jako depozitářem rozhodlo o přijetí nabídky na půjčování akcií za úplatu se sjednaným zajištěním směnkou, vystavenou Finex, a.s. a bylo schváleno udělení prokury žalovanému 2). Mezi žalobcem a žalovaným 8) byla dne 1. 9. 2000 uzavřena depozitářská smlouva, na jejímž základě se depozitářem žalobce stal žalovaný 8). Podle smlouvy byl depozitář povinen kontrolovat hospodaření fondu minimálně v rozsahu stanoveném § 32 ZIS, tedy zejména kontrolovat, zda jsou obchody s cennými papíry prováděny v souladu se zákonem a statutem fondu, minimálně jedenkrát týdně oceňování majetku fondu, poskytovat fondu veškeré služby s odbornou péčí a provádět řádně a včas všechny pokyny, které nejsou v rozporu se zákonem, dalšími předpisy a statutem fondu, úkon v rozporu s nimi neprovést a o důvodech neprovedení informovat fond a KCP a pozastavit až na tři dny operace fondu, pokud bude podezření, že by mohlo jejich provedením dojít k poškození zájmů akcionářů fondu. Investiční fond byl povinen depozitáři poskytovat informace a listiny nezbytné pro řádný výkon činnosti depozitáře jako základní dokumenty fondu, pololetní a roční zprávu o hospodaření fondu včetně auditorského výroku, kopie smluv s obchodníky s cennými papíry, včetně smluv o půjčce CP informace o všech účtech, na kterých je evidován majetek fondu, údaje o stavu účtu, změnové výpisy fondu ze SCP. Úplata za výkon funkce byla sjednána ve výši 80 000 Kč ročně. Podle smlouvy se odpovědnost depozitáře, který dle smlouvy odpovídá za plnění povinností s výjimkou škod, způsobených poskytnutím opožděných, mylných či neúplných údajů ze strany fondu, řídí § 32 odst. 6 ZIS a § 373 obch. zák. Mezi žalobcem a BRC byly od července 2000 do května 2001 uzavřeny opakovaně smlouvy o půjčce cenných papírů shodného znění, jejichž předmětem byla půjčka akcií emitenta UNIPETROL, Česká spořitelna, Komerční banka vždy na dobu 30 dnů za sjednanou úplatu ve výši 3,95% p. a. z celkové tržní ceny akcií dle ocenění uvedeného ve smlouvě. Dlužník se ve všech smlouvách zavázal vystavit ve prospěch věřitele vlastní směnku na směnečný peněz vždy převyšující tržní cenu půjčených cenných papírů. Pro případ prodlení s vrácením půjčených cenných papírů byl sjednán 30% úrok z prodlení od prvního dne prodlení do zaplacení směnky. Smlouvy byly řádně splněny, půjčené cenné papíry byly vždy v termínu vráceny a byla zaplacena sjednaná úplata. Předchozí depozitář žalobce, ČSOB na základě zjištění,

že u smlouvy, uzavřené v červnu 2000 došlo k překročení statutem stanoveného limitu 10 % majetku investičního fondu, tuto skutečnost oznámil žalobci s tím, že překročení oznámí i KCP a dále žalobci vytkl zjištěné nedostatky a vyzval jej k jejich odstranění dopisy ze dne 20. 7., 25. 7 a 2. 8. 2000. Limit stanovený statutem fondu byl dodržen pouze u smlouvy z dubna 2000, u ostatních smluv byl vždy překročen. O překročení limitu stanoveného statutem KCP věděla již od ČSOB a v důsledku vlastních kontrolních zjištění. Žalobce v rámci podaného vysvětlení KCP k půjčkám cenných papírů na základě komisi předložených smluv uvedl, že se jednalo o půjčky na dobu jednoho měsíce s úrokem 3,95 % p.a., zajištěné směnkou na částku ve výši 125% prodejní ceny pro případ neuskutečnění zpětného nákupu. Představenstvo žalobce bylo na schůzi dne 13. 12. 2000 žalovaným 2) informováno, že KCP si vyžádala doklady o řadě obchodů uskutečněných během roku 2000 a sdělila, že jsou v pořádku. Ve společnosti BRC proběhla v červnu 2001 operativní inspekce BCP za období od 31. 3. do 31. 5. 2001 BCP neshledala porušení burzovních pravidel. Výjimkou bylo zjištění o nedostatku peněžních prostředků 16. 5. 2001 v důsledku chybně uvedeného data vypořádání jedné transakce. K dotazu soudu pak BCP sdělila, že podle databáze členů burzy v době od 16. 5. 2001 do 13. 8. 2001 nebyla u BRC žádná inspekce ani kontrola provedena. ČNB k dotazu soudu, zda v letech 2000 a 2001 provedla kontrolu v BRC dne 5. 4. 2018 sdělila soudu, že s ohledem na povinnost mlčenlivosti dle § 50 zák. č. 6/1993 a § 26 odst. 1 zák. 15/1998 Sb. nemůže žádné informace poskytnout. Dne 4. 6. 2001 byly uzavřeny mezi žalobcem a BRC čtyři smlouvy o půjčce cenných papírů, jejichž předmětem byly půjčky 10000 ks cenných papírů ISIN CZ008023801 České spořitelny v celkové hodnotě 2.500.000 Kč, 30 557 ks cenných papírů ISIN CZ00091500 Unipetrolu v celkové hodnotě 1.711.192 Kč, 1 2000 ks cenných papírů ISIN CZ0008019106 Komerční banky v celkové hodnotě 13.920.000 Kč a 58607 ks cenných papírů ISIN CZ0005112300 ČEZ v celkové hodnotě 6.095.128 Kč, tedy cenných papírů v celkové hodnotě 24.226.320 Kč cenné papíry byly vždy půjčeny na dobu na dobu 30 dnů za sjednanou odměnu ve výši 3,95 % p.a. z hodnoty cenných papírů, jak byla v jednotlivých smlouvách specifikována. K zajištění závazku dlužníka vůči věřiteli se dlužník v každé ze smluv zavázal vystavit ve prospěch věřitele směnku vlastní vždy na směnečný peníz ve výši 125% hodnoty akcií specifikované v každé smlouvě. Pro případ prodlení se pak ve všech smlouvách se dlužník zavázal zaplatit úrok z prodlení ve výši 30 % ročně z dlužné částky od prvního dne prodlení do zaplacení směnky. Podle zápisů ze schůzí představenstva ze dne 15. 3. a 14. 6. 2001 otázku půjčování akcií společnosti BRC na těchto schůzích neřešilo, stejně tak je na svých schůzích dne 15. 3. a 14. 6. 2001 neřešila dozorčí rada. Představenstvo žalobce na schůzi dne 3. 7. 2001 rozhodlo o ukončení půjčování akcií BRC a z důvodu odjezdu p. [příjmení] na zahraniční stáž. K vrácení akcií byla společnost BRC vyzvána dne 10. 7. 2001 a byla upozorněna, že v opačném případě bude žádáno proplacení směnek. Oznámení o podezření ze spáchání trestného činu zpronevěry, popř. dalších trestných činů ze strany odpovědných pracovníků BRC podal žalobce Úřadu vyšetřování Policie ČR dne 28. 7. 2001. Představenstvo dne 7. 8. 2001 na schůzi řešilo situaci po krachu BRC, kdy ředitel informoval o celkovém vývoji případu a podniknutých krocích, které byly konzultovány telefonicky s členy představenstva, o podaných žalobách, o návrhu, podaném BRC na prohlášení konkurzu, o odmítnutí SCP podat informaci o převodu předmětných akcií s odkazem na povinnost zachování tajemství. Rozhodlo o podání žalobního směnečného návrhu. Dále schválilo veškeré již podniknuté kroky včetně směnečné žaloby, jakož i další postup, tedy podání přihlášky do konkurzního řízení, žaloby na neplatnost prodeje akcií. Dozorčí rada, která se měla scházet jednou za tři měsíce, na schůzi dne 13. 9. 2001 vzala na vědomí informaci žalovaného 2) o stavu vyšetřování BRC. Na tuto společnost, s níž byly smlouvy o půjčkách cenných papírů uzavřeny, mělo vedení fondu velmi dobré reference. Dozorčí rada shledala nezbytným podání trestního oznámení v této věci. BRC podala na sebe návrh na prohlášení konkurzu dne 10. 7. 2001 z důvodu neschopnosti plnit závazky a stavu předlužení. KCP dne 10. 7. 2001 vydala tiskovou zprávu, v níž oznámila, že vydala předběžné opatření, kterým bylo BRC jako obchodníkovi s cennými papíry nařízeno zdržet se uzavírání nových smluv o poskytování služeb, zdržet se

přijímání a předávání pokynů týkajících se investičních instrumentů a činit veškeré kroky k zajištění finančních prostředků ke splnění svých závazků a denně informovat KCP o stavu závazků vůči zákazníkům. V tiskové zprávě KCP dále uvedla, že BRC přes urgence nevypořádala ani částečně obchody s datem vypořádání 27. 6. 2001 a dále, že ve společnosti probíhá již tři týdny státní kontrola. Dne 13. 7. 2001 žalobce KCP oznámil, že BRC, s nímž dlouhodobě spolupracoval, mu nevrátila cenné papíry, které měly být vráceny nejpozději do 4. 7. 2001 a dne 31. 7. 2001 žalobce informoval také depozitáře. O přijatých opatřeních žalobce KCP informoval dne 31. 7. 2001. Dne 5. 9. 2001 žalobce požádal KCP o informaci o dalším pohybu půjčených akcií s tím, že SCP mu odmítlo tuto informaci sdělit. V konkurzním řízení vůči BRC přihlásil žalobce pohledávku v celkové výši 31.458.583,87 Kč. Přihlášená pohledávka zahrnovala pohledávky ze směnek, dlužný úrok z prodlení, sjednanou úplatu za půjčení cenných papírů a výnosy z půjčených cenných papírů společnosti ČEZ, které měla BRC vrátit dle čl. II. smluv o půjčce. Další pohledávku ve výši prostředků vedených na klientském účtu žalobce u úpadce přihlásil žalobce do konkurzního řízení dne 19. 11. 2001 KCP v tiskové zprávě ze dne 20. 8. 2001 oznámila prohlášení konkurzu na majetek BRC s doporučením přihlášení pohledávek zákazníků BRC do 12. 9. 2001. Od 24. 10. 2001 vedla KCP se žalobcem správní řízení, v němž zjistila, že v průběhu roku 2000 a 2001 proběhlo mezi žalobcem a BRC několik půjček cenných papírů, při nichž došlo k porušení statutu fondu překročením 10 % limitu jeho majetku a jejichž zajištění směnkami nebylo dostatečné. Bylo shledáno, že došlo k pochybení osob jednajících za žalobce, spočívající v překročení limitu dle statutu fondu. Sankce uložena nebyla. KCP přihlédla k tomu, že žalobci bylo odňato povolení ke vzniku, s osobami jednajícími za společnost nebylo zahájeno správní řízení a uložení pokuty by byli dotčeni především samotní akcionáři fondu. V konkurzním řízení na majetek BRC byla pohledávka žalobce uznána ohledně částky 24 457 182,95 Kč, dodatečně byla mimosoudní dohodou ze dne 3. 3. 2006 uznána ohledně částky 5 825 717,05 Kč. V konkurzu byla pohledávka žalobce uspokojena co do částky 70 162 Kč. Konkurz na majetek BRC byl zrušen usnesením ze dne 5. 2. 2008 č. j. 91 K 18/2001-697, které nabylo právní moci dne 2. 4. 2008. Společnost BRC byla následně 21. 10. 2006 vymazána z obchodního rejstříku. Rozsudkem Městského soudu v Praze v trestní věci sp. zn. 57 T 3/2006 byl žalovaný 2) jako prokurista žalobce shledán vinným ze spáchání trestného činu porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, 2 písm. b) trestního zákona, jehož se dopustil tím, že při sjednávání sporných transakcí ze dne 4. 6. 2001 nejednal s dostatečnou odbornou péčí, když jimi došlo k překročení 10 % limitu dle statutu fondu o částku 16.734.620 Kč a způsobil tak žalobci škodu v této výši.

6. Zápisy ze schůzí představenstva z dubna, června, září a prosince 2000 a března a května 2001, zápisy ze schůzí dozorčí rady z března, června a září 2001, protokolu o hlavním líčení ze dne 18. 9. 2006 v trestní věci sp. zn. 57 T 3/2006, smluv o půjčce cenných papírů, uzavíraných od července 2000 do června 2001, podepsaných za žalobce žalovaným 2) Ing. [příjmení] má soud za prokázané, že v představenstvu žalobce byl Ing. [příjmení] byl pověřen jednáním ohledně půjčování cenných papírů, které představenstvo schválilo na schůzi 28. 4. 2000 a byla mu byla udělena prokura, JUDr. [příjmení] měl na starosti právní otázky. Podle stanov žalobce se dozorčí rada měla scházet nejméně jednou za tři měsíce a v roce 2001 se tak také sešla. Dozorčí rada byla povinna přezkoumat účetní závěrku a vyjádřit se k výroční zprávě o hospodaření za uplynulý rok. Funkční období členů dozorčí rady bylo pětileté. Žalovaný 6) jako člen dozorčí rady byl zapsán od 11. 2. 1994 do 5. 12. 2017. Usnesením Městského soudu v Praze č.j. B1294/RD18/MSPH FJ 355345 z 3. 11. 2017 bylo rozhodnuto o výmazu žalovaného 6) jako člena dozorčí rady žalobce z obchodního rejstříku, když za den zániku členství byl zapsán den 30. 9. 1996. Žalovaný 6) však vystupoval jako člen dozorčí rady žalobce i v roce 2000 resp. 2004. Na jednání valné hromady dne 13. 8. 2004 byl v souvislosti s končícím funkčním obdobím období statutárních orgánů společnosti žalovaný 6) navržen jako kandidát na funkci člena dozorčí rady pro další období. Žalovaný 1) 4) jsou jako členové představenstva žalobce zapsáni od 11. 2. 1994.

7. Právní poměry účastníků soud prvního stupně s ohledem na ustanovení § 3028 zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, posoudil úpravy obsažené v zák. č. 513/1991 Sb., obchodním zákoníku a zák. č. 40/1964 Sb., občanském zákoníku a dalších zákonech. Dovodil, že odpovědnost za škodu způsobenou porušením povinností členů představenstva i členů dozorčí rady společnosti jednat s péčí řádného hospodáře dle ust. § 194 odst. 5 a 200 odst. 3 obch. zák. se dle ust. § 757 obch. zák. řídí právní úpravou náhrady škody v ust. § 373 a násl. obch. Soud vyložil, že vznik odpovědnosti za škodu je podmíněn existencí všech předpokladů, vymezených v ust. § 373 obch. zák., tedy protiprávního jednání, vzniku škody a existenci příčinné souvislosti mezi protiprávním jednáním a vznikem škody. Není-li některý z předpokladů naplněn, odpovědnost za škodu nevzniká. Nárok na náhradu škody poškozená strana dále nemá, pokud nesplnění povinnosti povinné strany bylo způsobeno jednáním poškozené strany nebo nedostatkem její součinnosti, k níž byla povinna. Skutečnou škodou, která představuje zmenšení majetku poškozeného, je v této věci tržní cena nevrácených cenných papírů, předaných BRC k 5. 6. a 7. 6. 2001, která činí 24 143 219,21 Kč. Za okamžik vzniku škody je podle závazných závěrů rozsudku odvolacího soudu nutno považovat den, kdy cenné papíry byly předány BRC, tj. 5. 6. a 7. 6. 2001. Za ušlý zisk se považuje to, čeho mohl poškozený dosáhnout při obyčejném sledu událostí, nebýt vzniku skutečné škody. Žalobce po rozhodnutí odvolacího soudu jako ušlý zisk vyčíslil rozdíl mezi cenou akcií ke dni, předcházejícímu podání žaloby a jejich cenou v okamžicích vzniku škody, tj. 69 356 882,50 Kč, snížený o skutečnou škodu a výtěžek konkurzu, tj. částku 45 011 316,19 Kč. Takovou specifikaci ušlého zisku soud shledal uspokojivou, neboť ke dni podání žaloby mohl žalobce požadovat jen už skutečně ušlý zisk, jehož mohl reálně při obyčejném sledu událostí dosáhnout, pokud by mu byly cenné papíry vráceny. U předmětných akcií s ohledem na jejich bonitu nárůst tržní ceny bylo možno předpokládat a žalobce mohl důvodně očekávat rozmnožení svého majetku. Soud dále vyložil, že důkazní břemeno k prokázání vzniku škody a příčinné souvislosti, porušení obecné prevenční povinnosti žalovanými leží na žalobci. Na žalovaných pak leží důkazní břemeno k prokázání toho, že jednali s odbornou péčí podle ZISIF a péčí řádného hospodáře. Vznik škody v žalované výši sice žalobce prokázal, neprokázal však, jednání žalovaných, byť i porušili svou povinnost jednat s odbornou péčí či péčí řádného hospodáře, bylo příčinou vzniku škody. Soud vyšel ze závěrů, přijatých Nejvyšším soudem v rozsudku ze dne 29. 3. 2011, sp. zn. 23 Cdo 331/2010, podle nichž při zjišťování příčinné souvislosti z celého řetězce všeobecné příčinné souvislosti, v němž každý jev má svou příčinu, zároveň však je příčinou jiného jevu, je třeba sledovat jen ty příčiny a následky, které jsou důležité pro odpovědnost za škodu. Musí jít o příčinu důležitou, podstatnou a značnou, bez níž by ke vzniku škody nedošlo. Je-li příčin více, je pro existenci příčinné souvislosti nezbytné, aby řetězec postupně nastupujících příčin a následků byl ve vztahu ke vzniku škody natolik propojen, že již z působení prvotní příčiny lze důvodně dovozovat věcnou souvislost se vznikem škodlivého následku. V intencích těchto závěrů pak uzavřel, že za hlavní a bezprostřední příčinu vzniku škody je možné považovat zejména protiprávní jednání žalovaného 2), který neplatné smlouvy podepsal, bez ohledu na to, že v době jejich podpisu zjevně nevěděl, že to, že smlouvy podepíše sám způsobí jejich neplatnost, v důsledku čehož byly předmětné cenné papíry bez právního důvodu převedeny na společnost BRC a dále a hlavně protiprávní jednání společnosti BRC a jejich představitelů, která v rozporu s předchozí praxí akcie nevrátila a vzniklo jí bezdůvodné obohacení, které byla žalobci povinna vydat. Pokud by akcie vráceny byly, ke škodě by nedošlo. Protiprávní jednání spočívající v nezjištění, že smlouvy jsou absolutně neplatné, v nezjištění překročení limitu dle statutu fondu, a v žalobcem tvrzeném nedostatečném zajištění půjček či v neupozornění KCP na tyto obchody některým ze členů statutárních orgánů žalobce či depozitářem, hlavními a bezprostředními příčinami vzniku škody nejsou. To vyplývá z toho, že v předchozích případech byly akcie půjčovány za úplně stejných podmínek, přesto škoda nevznikla. Pokud by tato další žalobcem tvrzená protiprávní jednání byla hlavními a bezprostředními příčinami vzniku škody, musela by škoda vzniknout již při prvním půjčení

cenných papírů, neboť již při této půjčce s výjimkou překročení limitu dle statutu, realizované za stejných podmínek.

8. Ohledně odpovědnosti žalovaného 5) (závěry přijaté soudem prvního stupně ve vztahu k žalovaným 1) ,4), 6) a ve vztahu k žalovanému 8) ohledně části nároku v rozsahu přesahujícím částku 24 143 219,21 Kč, ohledně níž byl rozsudek potvrzen, jsou uvedeny v předchozím rozsudku odvolacího soudu) jako člena dozorčí rady soud vyšel z ust. § 197 odst. 1 obch. zák. a § 200 odst. 3 obch. zák. Dozorčí rada dohlíží na výkon působnosti představenstva a uskutečňování podnikatelské činnosti společnosti a její členové mají povinnost jednat s péčí řádného hospodáře. Dozorčí rada je orgánem následné kontroly činnosti společnosti, resp. úkonů statutárního orgánu, tedy představenstva. V řízení bylo prokázáno, že dozorčí rada, která se podle stanov měla konat jednou za 3 měsíce. Na přelomu roku 2000 a 2001 se jednání dozorčí rady konala ve dnech 14. 12. 2000, 15. 3. 2001 a 14. 6. 2001. Povinností dozorčí rady bylo přezkoumávání účetní závěrky, vyjádření se k výroční zprávě předkládané představenstvem. Ze statutu fondu nevyplývaly pro dozorčí radu a její členy žádné zvláštní povinnosti nad rámec zákonných či ze stanov. Soud dovodil, že i členové dozorčí rady měli zjistit překročení 10 % limitu dle statutu fondu. V rozhodné době však z dostupných informací, včetně auditovaných účetních závěrek, zpráv o kontrole v BRC neměli důvod pochybovat o tom, že půjčky cenných papírů BRC jsou v pořádku, jsou pro žalobce výhodné a jsou také řádně zajištěné. Závěry o nedostatku příčinné souvislosti mezi jednáním členů dozorčí rady a vznikem škody, stejně jako závěry o neporušení prevenční povinnosti a nemožnosti předvídat vznik škody platí i pro žalovaného 5) jako člena dozorčí rady, který za vzniklou škodu neodpovídá.

9. Soud proto žalobu zamítl i ve vztahu k žalovanému 5) (ohledně ostatních žalovaných odvolací soud odkazuje na závěry soudu prvního stupně, jak jsou popsány v předchozím rozsudku odvolacího soudu) a o náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 142 odst. 1 o. s. ř.

10. Žalobce napadl rozsudek ve všech jeho výrocích včas podaným odvoláním. Uvedl zejména, že žalovaní byli povinni jednat tak, aby nedošlo k převodu cenných papírů bez řádného zajištění jejich vrácení. Byla porušena ustanovení § 7 odst. 4, § 17a ZIS, upravující povinnost jednání členů představenstva s odbornou péčí a ustanovení požadující diverzifikaci rizika a zajištění závazků. Za vzniklou škodu odpovídají podle ust. § 194 odst. 2, 4 a 7 a § 196 obch. zák. všichni členové představenstva. Pro členy dozorčí rady platí toto ustanovení obdobně. Pokud smlouvy uzavřené představenstvem byly v rozporu se zákonem a zájmy společnosti, pro niž vyvábely neúměrná rizika ztráty na majetku, bylo povinností členů dozorčí rady, tedy žalovaného 5), na tato porušení a rizika v souladu s ust. § 197 odst. 1 obch. zák. upozornit představenstvo, valnou hromadu, a depozitáře a regulátora trhu. Členové představenstva měli především disponovat potřebnou odborností k posouzení obsahu neplatných smluv a jejich výhodnosti pro společnost. Nemohou se proto vyvinut odkazem na jednání JUDr. [příjmení], když neuvedli, jaké konkrétní otázky s JUDr. [příjmení] konzultovali a s jakým výsledkem. Pokud se spokojili s jeho pouhým tvrzením, že je po právní stránce vše v pořádku a nijak se dále převody akcií nezabývali, jde o mimořádně nedbalý výkon funkce. Podmínky dlouhodobě realizovaných převodů měli posoudit členové představenstva žalobce, členové jeho dozorčí rady a depozitář a za tím účelem si měli zajistit dostatek informací. Měli upozornit na nevýhodnost převodů a jejich nedostatečné zajištění, které společnost nechrání před možným selháním společnosti BRC a využít své pravomoci k zastavení převodů anebo zajištění jejich realizace za pro žalobce bezpečných podmínek. Jestliže představenstvo nezajistilo sjednání závazků standardním způsobem s podpisem dvou členů představenstva, odpovídá také za neplatnost smluv. Dozorčí rada při kontrole jednání představenstva nemůže vycházet pouze z tvrzení členů představenstva. Členové dozorčí rady stejně jako členové představenstva byli povinni jednat tak, aby riziku finančních ztrát předešli (§ 17a odst. 2, písm. e) ZIS). Jejich odpovědnost není zákonem omezena kontrolní povinností depozitáře ani jednáním jiných subjektů. Při převodech byl porušen čl. VI Statutu fondu, který umožňoval půjčit z majetku fondu cenné papíry v souhrnné hodnotě do 10 % majetku fondu na

dobu maximálně 30 dnů. Hodnota půjčených cenných papírů představovala téměř trojnásobek limitu 27,3 % majetku. Došlo také k porušení ust. § 5d odst. 1 a 2 a 24 odst. 1 a 3 zákona č. 248/1992 Sb., zákona o investičních společnostech a investičních fondech (ZISIF). Na sebe časově navazující půjčky, které jsou v podstatě dlouhodobou revolvingovou půjčkou, jsou obcházením lhůty 30 dnů, po které lze dle ust. § 5d odst. 1 ZIS nejdéle cenné papíry z majetku v podílovém fondu půjčit. Zajištění závazku dlužníka dle tohoto ustanovení směnkou, vystavenou dlužníkem, společností BRC, možnost uspokojení žalobce v případě úpadku dlužníka nezajišťovalo. K závěru o nedostatečném zajištění dospěla i KCP v rozhodnutí ze dne 3. 3. 2005. Dle žalobce je ust. § 5d odst. 2 písm. d) ZIS nutné vykládat tak, že sjednané zajištění musí uspokojení věřitele v případě selhání dlužníka umožnit. Porušeno bylo také ust. § 24 odst. 1 a 3 ZIS, neboť dle tohoto ustanovení směnka nebyla způsobilým aktivem, když její jmenovitá hodnota překračovala zákonný limit. Porušením ust. § 24 odst. 1 a 3 ZIS se soud nezabýval. Závěr o neplatnosti smluv pro porušení způsobu jednání za společnost žalobce vycházela ze sjednocujícího stanoviska NS ČR ze dne 15. 10. 2008 sp. zn. 31 Odo/2006, přijatého až po podání žaloby, proto se neplatnosti smluv v žalobě nedovolával. Závěr soudu o výši skutečné škody i o výši ušlého zisku žalobce nenapadá. S ohledem na závěry odvolacího soudu v předchozím rozsudku má za to, že v řízení prokázal nárok na náhradu skutečné škody a ušlého zisku co do svého právního základu a pokud soud jeho tvrzením přisvědčil, jde o posouzení výše škody za použití ust. § 136 o.s.ř. V intencích ust. § 379 obch. zák. žalobce prokázal vznik skutečné škody ve výši obvyklé všech akcií převedených dne 5. 6. a 7. 6. 2001 na účet BRC, tj., částky i 24 143 219,21 Kč. Ušlý zisk ve výši 45 011 316,19 Kč vyčíslil jako rozdíl mezi cenou akcií ke dni, předcházejícímu podání žaloby a jejich cenou v okamžiku vzniku škody, tj. 69 356 882,50, snížený o 24 143 219,21 Kč a výtěžek plnění z konkurzu 202.347,10 Kč. Takto vyčíslený ušlý zisk je nižší reálně ušlý než zisk, plynoucí z nárůstu ceny akcií a dividendových výnosů v období od 7. 6. 2001 do 2. 6. 2005, jehož výše činí 48 429 845,29 Kč (45 213 663,29 Kč + 3 216 182 Kč). Požadovaná výše ušlého zisku odpovídá cca třetině výše maximálního možného dosažitelného zisku. Tuto výši ušlého zisku mohli žalovaní předvídat s ohledem na výši v konkurzním řízení přihlášené pohledávky.

11. Pokud by žalovaní jednali v souladu se svými povinnostmi, představenstvo žalobce by rozhodlo

o ukončení převodů akcií, žalovaní by byli ze svých funkcí odvoláni a byli by jmenováni noví členové představenstva a dozorčí rady, předchozí převody by byl zablokovány depozitářem a u žalobce by byla zavedena nucená správa nebo mu bylo odňato povolení, na jehož základě investiční fond vznikl. Žádný ze žalovaných, tedy ani žalovaný 5) neprokázal, že by se některým z uvedených způsobů pokusil zabránit vzniku škody. V takovém případě však byli povinni v souladu s ust. § 159 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb. a v intencích soudní judikatury z funkce odstoupit.

12. Žalovaný 5) v průběhu předchozího odvolacího řízení zemřel. Řízení o odvolání žalobce proti napadenému rozsudku bylo proto ve vztahu k žalovanému 5) usnesením odvolacího soudu č. j. 12 Cmo 232/202–1633 ze dne 29. 6. 2020 vyloučeno k samostatnému projednání a rozhodnutí pod sp. zn. 12 Cmo 182/2020. Usnesením č. j. 12 Cmo 232/202–1653 ze dne 15. 7. 2020 bylo řízení přerušeno do pravomocného ukončení pozůstalostního řízení po žalovaném 5), vedeného Obvodním soudem pro Prahu 6 pod sp. zn. 26 D 664/2020, Nd85/2020. Odvolací v této věci napadený rozsudek předchozím rozsudkem přezkoumal jen ve vztahu mezi žalobcem a žalovanými 1), 4), 6) a 8) s tím, že o odvolání žalobce proti rozsudku ve vztahu k žalovanému 5) bude samostatně rozhodnuto v řízení, vedeném u odvolacího soudu pod sp. zn. 12 Cmo 182/2020.

13. Rozsudkem ze dne 8. 4. 2021, č. j. 12 Cmo 232/2018-1679 odvolací soud řízení o odvolání žalobce proti bodu I. výroku rozsudku soudu prvního stupně zastavil, rozsudek soudu prvního stupně v bodě II. výroku v rozsahu, v němž byla vůči žalovanému 8) zamítnuta žaloba ohledně

částky 24 143 219,21 Kč rozsudek potvrdil a ve zbývajícím rozsahu rozsudek ve věci samé a nákladových výrocích ve vztahu k žalovaným 1) 4) 6) a 8) zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Důvodem potvrzení části výroku ve věci samé vůči žalovanému 8) odvolacím soudem byla skutečnost, že shledal důvodnou námitku žalovaného 8) o promlčení práva učinit právní úkon výzvy k plnění dle § 340 obch. zák. ohledně shora uvedené části nároku na náhradu škody, který se tak nestal splatným a nemohl být, proto v řízení vymáhán. Proto zamítnutí žaloby v uvedeném rozsahu shledal po právu.

14. Nejvyšší soud v dovolacím řízení usnesením ze dne 20. 2. 2024, č. j. 27 Cdo 3611/2023-1810 dovolací řízení ve vztahu k žalovanému 1) zastavil a rozhodl, že ve vztahu mezi tímto žalovaným a ostatními účastníky nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů dovolacího řízení. Vyšel ze zjištění, že žalovaný 1) v průběhu dovolacího řízení zemřel, řízení o jeho pozůstalosti bylo zastaveno podle § 154 zák. č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních a uzavřel, že žalovaný 1) nemá právního nástupce a povaha řízení neumožňuje v řízení pokračovat.

15. Následně Nejvyšší soud rozsudkem ze dne 31. 10. 2024, č. j. 27 Cdo 3611/2023-1841 zrušil rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 4. 2021, č. j. 12 Cmo 232/2018-1679 v bodě II. výroku a věc v tomto rozsahu vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení. S odkazem na právní úpravu obsaženou v § 340 odst. 2 obch. zák., § 391, 392, 398 obch. zák. vyložil, že pokud promlčecí doba ohledně obchodního závazku (pohledávky), u kterého nebyla doba splatnosti sjednána ani určena právním předpisem nebo rozhodnutím, začne běžet (v souladu s § 391 odst. 1 obch. zák.) již dnem, kdy věřitel mohl dlužníka o plnění obchodního závazku poprvé požádat, pak není důvodem ke změně jejího počátku (k použití § 392 odst. 1 věty první obch. zák.) okolnost, že věřitel dlužníka o toto plnění následně též požádal. Protože žalobce vůči žalovanému 8) uplatnil nárok na náhradu škody, u něhož doba splatnosti není stanovena právním předpisem, určena rozhodnutím ani sjednána dohodou mezi stranami, nastává splatnost nároku na náhradu škody podle § 340 odst. 2 obch. zák. bez zbytečného odkladu poté, kdy byl žalovaný 8) jako dlužník věřitelem o plnění požádán. Nebyl-li žalovaný 8) vyzván k plnění, pak zde nemůže být, doba splatnosti“ nároku na náhradu škody, a proto nepřipadá do úvahy promlčení práva na zesplatnění dluhu (práva učinit právní úkon) podle § 391 odst. 2 obch. zák., nýbrž pouze promlčení práva na plnění podle § 391 odst. 1 obch. zák. Počátek subjektivní promlčecí doby se proto odvíjí ode dne, kdy právo mohlo být uplatněno u soudu, což je den, kdy žalobce mohl žalovaného 8) o plnění závazku poprvé požádat, respektive – s ohledem na zvláštní úpravu promlčecí doby u práva na náhradu škody v § 398 obch. zák. – ode dne, kdy se žalobce dozvěděl nebo mohl dozvědět o škodě a o tom, kdo je povinen k její náhradě. Proto závěr odvolacího soudu, že došlo k promlčení práva na zesplatnění nároku na náhradu škody uplatňovaného žalobcem vůči žalované 8) podle § 391 odst. 2 obch. zák. neshledal správný a rozsudek odvolacího soudu v tomto rozsahu zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení. Nejvyšší soud dále uvedl, že nesdílí přesvědčení o správnosti závěru učiněného v předchozích rozhodnutích soudů nižších stupňů ohledně absolutní neplatnosti sporných smluv a uložil odvolacímu soudu, aby vedle námitky promlčení uplatněné žalovaným 8) se zabýval také tím, zda sporné smlouvy žalobce zavazují.

16. Žalobce v návaznosti na doručení rozsudku Nejvyššího soudu zrekapituloval stav řízení s tím, že v platnosti zůstává výrok I. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 5. 2018, kterým bylo řízení zastaveno v části týkající se úroků z prodlení za období od 6. 6. 2005 do 9. 8. 2005 na základě částečného zpětvzetí žaloby. Nadále zůstává sporný nárok na úroky z prodlení od 10. 8. 2005 do zaplacení. V odvolacím řízení tak ve vztahu k žalovanému 8) zůstává předmětem řízení částka 24 143 219,21 Kč, ohledně níž byl výrok rozsudku Vrchního soudu zrušen. Za relevantní považuje zejména závěr, že v projednávané věci je nesprávný dřívější právní názor o tom, že došlo k promlčení práva na „zesplatnění“ nároku na náhradu škody. Nejvyšší soud konstatoval, že splatnost nároku na náhradu škody v daném případě nebyla stanovena právním předpisem ani ujednáním stran, a proto měla nastat až v okamžiku, kdy byl dlužník o plnění

požádán; pokud se tak nestalo, nemohla začít běžet promlčecí doba vztahující se k právu na zesplatnění dluhu podle § 391 odst. 2 obch. zák. a promlčení je nutno posuzovat podle § 391 odst. 1 obchodního zákoníku ve spojení s § 398 obch. zák., podle něhož se promlčení samotného práva na plnění, jehož počátek se odvíjí ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o škodě a o tom, kdo ji způsobil, a to v intencích § 398 obchodního zákoníku Nejvyšší soud rovněž zpochybnil závěry soudů nižších stupňů o absolutní neplatnosti smluv o půjčce cenných papírů uzavřených dne 4. 6. 2001, neboť konstatoval, že tato otázka nebyla správně posouzena a odvolací soud se jí má znovu a důsledně zabývat a posuzovat jejich závaznost v intencích v rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 27 Cdo 760/2019. Žalobce smlouvy o půjčkách cenných papírů považoval od počátku za platné, zmatek a nucenou změnu argumentace vyvolaly opakované změny právních názorů soudů způsobilý v řízení zmatek a nucenou změnu argumentace. S ohledem na závěry Nejvyššího soudu žalobce považuje nadále za platné následující závěry odvolacího soudu ohledně existence příčinné souvislosti mezi porušením povinnosti žalovaných a vznikem škody, zejména pokud jde nedostatečné zajištění půjček cenných papírů. Ztotožňuje se se závěry odvolacího soudu, že depozitář porušil povinnosti plynoucí ze zákona a ze smlouvy, zejména povinnost vykonávat soustavnou a aktivní kontrolu hospodaření fondu, přezkoumávat každou transakci a zajistit si takové podmínky pro výkon kontrolní funkce, které umožní účinnou kontrolu, přičemž výkon kontrolní činnosti depozitáře nesmí být podmíněn součinností kontrolované osoby. Tato povinnost byla potvrzena jak v rozhodnutí Komise pro cenné papíry ze dne 6. 12. 2005, tak ve stanovisku ČNB z roku 2018, které bylo k řízení doloženo. Žalovaný 8) jako depozitář neodhalil porušení statutu fondu ani nedostatečné zajištění půjček, a nepožadoval soulad transakcí se zákonem, přestože měl mít přístup ke všem relevantním údajům, včetně účtů vedených ve Středisku cenných papírů. Dále žalobce uvedl, že se k okamžiku podpisu smluv a ani při marném uplynutí smluvní lhůty k vrácení akcií nemohl dozvědět o vzniku škody, neboť škodlivý následek (ztráta Akcií) ani jeho intenzita (hodnota pozbytých Akcií ve výši objektivně vyjádřitelné v penězích) nemohly být známy. Podle žalobce škoda vznikla až tehdy, kdy bylo zřejmé, že BRC akcie nevrátí a její majetek v konkursu je nepostačující. Prvním okamžikem, kdy mohl objektivně zjistit vznik škody a její alespoň přibližnou výši je den 15. 9. 2004, kdy nabylo právní moci usnesení o zůstatku majetkové podstaty BRC ve výši 202 347,10 Kč a bylo postaveno na jisto, že prostředky společnosti BRC nedostačují k úhradě pohledávky žalobce. K tomuto dni měl za BRC pohledávky v celkové výši 60 565 800 Kč, které mu byly v konkursu uznány jako pohledávky za nepeněžitou povinnost vrátit akcie. Uspokojena však byla pouze nepatrná část ve výši 70 162 Kč. Výši škody však nebylo možno určit dříve, než bylo skončeno konkurzní řízení na majetek BRC, přičemž definitivní výše mohla být známa až ke dni zániku společnosti BRC a zániku její povinnosti vrátit žalobci předmětné akcie. Podle žalobce soud nesprávně odděloval skutečnou škodu a ušlý zisk, ač se v celém rozsahu jedná o škodu skutečnou, jejíž způsob výpočtu vychází z hodnoty majetku, o který žalobce přišel, nikoli jeho hodnota v době převodu. Před podáním žaloby nebyl schopen prokázat nejen vznik majetkové újmy, ale i to, kdo a z jakého důvodu za škodu odpovídá. Čtyřletá subjektivní lhůta pro uplatnění nároku tak nemohla uplynout před 15. 9. 2008. Podle žalobce však počátek běhu subjektivní lhůty je nutno vztahovat až ke dni jmenování likvidátora žalobce (4. 4. 2005), neboť do té doby žalobce zastupovaly osoby, které se svým jednáním na vzniku škody podílely. Podle ustálené judikatury za okamžik, kdy se právnická osoba dozví o vzniku škody ve smyslu ustanovení § 398 obch. zák. je třeba zásadně považovat okamžik, kdy se o vzniku škody dozví nebo mohla dozvědět osoba, která je oprávněna škodu vzniklou právnické osobě uplatňovat. Z tohoto hlediska subjektivní lhůta k uplatnění nároku počala běžet až k 4. 4. 2005 a nemohla uplynout před 3. 4. 2009. Uplatnění nároku ve vztahu k žalovanému 8) tak prokazatelně nastalo před uplynutím promlčecí lhůty. Osoby škůdců ve smyslu soudní judikatury mohl žalobce identifikovat až ke dni podání žaloby, kdy byly splněny všechny kumulativní podmínky pro vznik škody. Dále se pak v obecné rovině vyjadřuje k otázce protiprávního jednání všech žalovaných a jejich důsledků s tím, že kdy své povinnosti řádně plnili, ke vzniku škody by nedošlo. Navrhl, aby

odvolací soud zrušil výrok II. rozsudku soudu prvního stupně v plném rozsahu a vrátil věc k dalšímu řízení se závazným právním názorem, který odstraní dosavadní nejasnosti.

17. Procesní nástupce po žalovaném 5), správce pozůstalosti odkázal na argumentaci o nedůvodnosti žalobou uplatněného nároku ve vztahu k žalovanému 5), jak byla dosud v řízení uplatněna, podle níž nejsou nároky žalobce, vycházející z tvrzení o odpovědnosti členů dozorčí rady, důvodné. Po seznámení se s obsahem spisu podle něj právě argumentace žalovaného 8) přesně vystihuje povahu uplatněného nároku i právní závěry dovolacího soudu. Z opatrnosti rovněž vznáší námitku promlčení, neboť i vůči žalovanému 5) byl nárok uplatněn po uplynutí promlčecí doby. Dovolací soud nezpochybnil závěr soudu odvolacího, že sporná škoda vznikla předáním akcií společnosti BRC, tj. ve vztahu k většině akcií dne 5. 6. 2001, ke zbylé části akcií pak dne 7. 6. 2001. Dovolací soud s odkazem na svou ustálenou rozhodovací praxi uvedl, že posunout počátek běhu subjektivní promlčecí doby, lze, pouze v případech, kdy jde o promlčení práva na náhradu škody způsobené obchodní korporaci členem jejího statutárního orgánu...“. S ohledem na to, že žaloba byla žalovanému 5) doručena dne 22. 9. 2005, lze konstatovat, že i v případě důvodnosti sporného nároku žalobce vůči žalovanému 5) by subjektivní promlčecí lhůta bezpochybně uplynula, a promlčení sporného nároku by bránilo jeho uplatnění. Nad rámec námítky promlčení pak má za to, že tvrzený nárok vůči žalovanému 5) nemůže obstát ani po stránce hmotněprávní, neboť nejsou naplněny předpoklady odpovědnosti za vzniklou škodu. V době uzavření sporných smluv vykonával žalovaný 5) funkci předsedy dozorčí rady žalobce. Dozorčí rada však není orgánem, který by zodpovídal za obchodní vedení společnosti nebo jejím jménem navenek jednal. Tato působnost náleží výlučně statutárnímu orgánu, jehož členem žalovaný 5) nebyl. Nepodílel na právních jednáních (tehdejší terminologií nečinil právní úkony jménem společnosti), ani se nepodílel na řízení obchodních záležitostí společnosti, neboť taková působnost mu z funkce předsedy dozorčí rady nenáležela. Zákon výslovně rozlišuje působnost představenstva, které společnost řídí a jedná jejím jménem, a působnost dozorčí rady, jež nad činností představenstva vykonává kontrolu. Dozorčí rada nerozhoduje o obchodních transakcích, neuzavírá smlouvy a nevykonává průběžné řízení společnosti. Úkolem dozorčí rady je následná kontrola, kterou provádí na základě informací a podkladů, které jí představenstvo předkládá. Dle ustanovení § 197 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., Obchodního zákoníku, v tehdy platném znění, spadá do působnosti dozorčí rady akciové společnosti dohled nad působností představenstva a uskutečňováním podnikatelské činnosti společnosti. Členové dozorčí rady rovněž oprávněni nahlížet do všech dokladů a záznamů týkajících se činnosti společnosti a kontrolují, zda účetní zápisy jsou vedeny v souladu se skutečností a zda podnikatelská činnost společnosti se uskutečňuje v souladu s právními předpisy, stanovami a pokyny valné hromady. Výkon činnosti dozorčí rady se v každém případě odvíjí od podkladů, které dozorčí radě poskytuje představenstvo. Dozorčí rada nemá možnost průběžně dohlížet na každý jednotlivý úkon představenstva v reálném čase a její kontrolní činnost se soustředí zejména na vyhodnocení účetních a hospodářských výstupů a na posouzení, zda představenstvo postupuje v souladu s právem. Do uzavírání jednotlivých smluv nezasahuje, nevyhledává vady právních jednání společnosti a nepřezkoumává jejich obsah předem, protože dopady konkrétních obchodních transakcí se v účetních a finančních výstupech společnosti projeví až s nezbytným časovým odstupem. Úkolem dozorčí rady je v této fázi vyhodnotit celkový hospodářský výsledek a soulad postupu představenstva s péčí řádného Žalovaný 5) v rámci své funkce předsedy dozorčí rady jednal s odbornou péčí, v souladu se statutem fondu a v souladu se zákonem. Dozorčí rada žalobkyně se v rozhodné době na svých zasedáních scházela každé tři měsíce, vyhodnocovala na nich informace, jež jí představenstvo předkládalo a neměla k dispozici indicie, jež by nasvědčovaly tomu, že představenstvo při uzavírání sporných smluv postupuje protiprávně. Představenstvo vůči dozorčí radě taktéž vystupovalo jako odborně způsobilé a kompetentní, a členové dozorčí rady (a tedy ani žalovaný 5) neměli důvod předpokládat opak. Činnost dozorčí rady byla prověřována v rámci trestního řízení vedeného pod. sp. zn. 57 T 3/2006 a posuzována Komisí pro cenné papíry, přičemž žádným z orgánů nebylo zjištěno jakékoliv pochybení

v činnosti dozorčí rady. Ani pokud by snad soud dospěl k závěru, že dozorčí rada ve svém jednání pochybila, by nešlo dovodit naplnění příčinné souvislosti mezi jednáním žalovaného 5) a vznikem tvrzené škody, která je nezbytným předpokladem vzniku odpovědnosti za škodu, a její absence sama o sobě brání úspěchu nároku žalobkyně. Na její nedostatek upozornil žalovaný 5) již ve svém prvním vyjádření, na něž odkazuje. Důkazní břemeno k prokázání příčinné souvislosti mezi jednáním a vznikem škody nese žalobce, který je ve vztahu k žalovanému 5) neunesl. Ze samotné povahy orgánu, „následné kontroly“ nemohla dozorčí rada zabránit vzniku škody, jelikož nemohla předem na základě dostupných informací předjímat jakékoliv protiprávní jednání, jehož se mělo (v budoucnu) dopustit představenstvo, a povinnost dozorčí rady jednat vůči představenstvu by tak jako tak vznikla až v době, kdy už škoda vznikla, a tedy vzniku škody nebylo možno zabránit.

18. V podání ze dne 17. 1. 2025, doplněném 1. 12. 2025 žalovaný 8) v návaznosti doručení zrušovacího rozsudku dovolacího soudu zrekapituloval, že žalobou uplatněný nárok žalobce uplatnil žalobou doručenou soudu dne 6. 6. 2005, doručenou žalovanému 8) až 20. 9. 2005. Za rozhodný den pro vznik škody označil v žalobě den podpisu smluv o převodu akcií, tj. 4. 6. 2001 jako jediného jednání vedoucího ke vzniku škody. Žalovaný 8) vznesl námitku promlčení nejen žalobou uplatněného nároku, ale i práva žalobce učinit úkon výzvy, na jehož základě by se stala pohledávka splatnou. Žalobce v řízení netvrdil a neprokazoval, že by vůči žalovanému 8) učinil před doručením žaloby jakýkoli úkon, který by bylo možné považovat za výzvu k plnění uplatněné pohledávky nezbytné pro to, aby se daná pohledávka stala splatnou. Odvolací soud za okamžik vzniku škody označil data předání akcií společnosti BRC, tj. ve vztahu k většině akcií den 5.6.2001, ke zbylé části akcií pak den 7. 6.2001 jako dny, kdy se žalobce o škodě dozvěděl, neboť odmítl, že by měl být běh subjektivní promlčecí doby posuzován v případě nároku uplatněného vůči žalované 8) až v návaznosti na okamžik, kdy se mohla o škodě dozvědět osoba odlišná od členů orgánů žalobce. Z právních otázek předložených žalobcem v rámci dovolání shledal dovolací soud dovolání přípustné k otázce, zda je postačující podmínkou vzniku škody z pohledu běhu objektivní i subjektivní promlčecí lhůty okamžik protiprávního jednání dlužníka, nebo musí být kumulativně splněny i další podmínky, zejména pak vznik majetkové újmy spočívající v objektivně předvídatelné nemožnosti dosáhnout uspokojení pohledávky za dlužníkem. Podle žalobce dnem, kdy se objektivně mohl dozvědět o vzniku škody byl až den, kdy se mohl dozvědět, že společnost BRC nedisponuje prostředky potřebnými k vydání bezdůvodného obohacení a svou povinnost vydat bezdůvodné obohacení nesplní a v jaké přibližné výši. Nejvyšší soud ve zrušovacím rozsudku posuzoval pouze otázku promlčení práva na plnění pohledávek, jejichž splatnost nebyla dohodnuta ani jinak určena, a které se proto stávají ve smyslu § 340 odst. 2 obch. z. splatnými až v návaznosti na jednostranný hmotněprávní úkon věřitele v podobě výzvy k plnění. Vyložil, že v případě těchto pohledávek se neuplatní § 392 odst. 1 obch. z., podle kterého běží promlčecí doba u práva na plnění závazku ode dne, kdy měl být závazek splněn, tj. od data jeho splatnosti, ale již ode dne, kdy mohl věřitel dlužníka o plnění poprvé požádat, a že později učiněná výzva k plnění není důvodem k posunu počátku běhu promlčecí doby na pozdější okamžik. Vázání běhu promlčecí doby k plnění pohledávek splatných na výzvu až na okamžik jejich splatnosti (tj. až na dobu bez zbytečného odkladu poté, kdy byl dlužník věřitelem vyzván k plnění) by podle Nejvyššího soudu nepřijatelně umožňovalo, aby si věřitelé příslušných pohledávek svévolně posouvali na úkor dlužníků okamžik počátku běhu promlčecí doby do budoucna. Úpravou v § 387 odst. obch. zák. ve spojení s § 390 obch. zák., týkající se promlčení práva učinit úkon výzvy ke splnění pohledávky splatné na výzvu a účinků námitky promlčení nezabýval se Nejvyšší soud nezabýval. Závěr Nejvyššího soudu, že se právo na plnění pohledávek splatných na výzvu promlčuje vždy již ode dne, kdy mohl věřitel dlužníka poprvé vyzvat k plnění, a nikoli až ode dne, kdy dlužníka k plnění skutečně vyzval, podle žalovaného 8) nemění nic na tom, že se je třeba i v jejich případě zabývat otázkou, zda a kdy se staly splatnými. Velký senát Nejvyššího soudu v rozsudku ze dne 8. 12. 2010, sp. zn. 31 Cdo 5241/2007 přijal závěr, že splatnost závazku nenastává současně se vznikem práva na

plnění, protože je buď určena dobou, ve které je dlužník povinen plnit podle smlouvy, právního předpisu nebo rozhodnutí, nebo, není-li takto určena, ji vyvolá věřitel tím, že dlužníka o plnění požádá. Okamžik splatnosti práva na plnění má rozhodující význam zejména pro určení okamžiku povinnosti dlužníka plnit a pro určení počátku jeho případného prodlení s plněním. To potvrdil Nejvyšší soud i v rozsudku ze dne 30. 6. 2009, sp. zn. 23 Odo 1787/2006. Poukazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 1. 4. 2025, sp. zn. 28 Cdo 3048/2024, byť jej shledal nepřezkoumatelný, zdůraznil, že by odvolací soud neměl opomenout závěry vyslovené ve srovnatelné věci v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 10. 2024 č. i. 72 Co 173/2024-1370, podle nichž je splatnost pohledávky splatné na výzvu závislá na hmotněprávním úkonu v podobě výzvy a je-li důvodně vznesena námitka promlčení práva uskutečnit určitý právní úkon, pak hmotněprávní důsledek spočívá v tom, že k takovému opožděnému úkonu nelze ve smyslu § 390 obch. z. přihlížet a že jsou jeho účinky nulitní. V případě promlčení práva uskutečnit úkon v podobě výzvy ke splnění pohledávky splatné na výzvu je proto třeba vyjít z toho, že se závazek, nestal splatným, a tudíž nelze žalobou uplatněnému nároku... vyhovět. Tyto závěry Nejvyšší soud potvrdil v usnesení ze dne 11.6. 2025 sp. zn. 28 Cdo 881/2025, jímž odmítl dovolání podané proti příslušnému rozsudku. V něm se vyjádřil i k výzvě k plnění učiněné prostřednictvím soudu. Uvedl, že nevyzval-li věřitel dlužníka k plnění před podáním žaloby, lze považovat za výzvu k plnění žalobu, to ovšem až s účinností ke dni, kdy byla doručena dlužníkovi, který se teprve tohoto dne dozvídá, že je vyzván k plnění příslušné pohledávky,, čímž věřitel přivodí splatnost dluhu“ a odmítl, že by bylo zamítnutí žaloby z důvodu promlčení práva žalujícího na uskutečnění výzvy ke splnění žalované pohledávky rozporné s dobrými mravy, neboť žalujícímu nic nebrání vyzvat dlužníka k plnění před podáním žaloby a ujistit se, že se výzva dostane včas do jeho dispoziční sféry. Uzavřel, že pokud žalobce nevyzval stranu žalovanou ke splnění dluhu splatného na výzvu před podáním žaloby a že žaloba byla doručena straně žalované až po promlčení práva žalobce příslušný hmotněprávní úkon (výzvu) uskutečnit, nelze k příslušné výzvě s ohledem na důvodnou námitku promlčení ve smyslu § 390 obch. z. přihlížet, resp. že je třeba rozhodnout podle stavu jako by k opožděné výzvě nedošlo a dluh se nestal splatným. S odkazem na nálezovou judikaturu Ústavního soudu (nález Ústavního soudu ze dne 26. 2. 2019, sp. zn. III. ÚS 4129/18) a úpravu obsaženou v § 13 obč. z., podle něhož může každý, kdo se domáhá právní ochrany, důvodně očekávat, že jeho právní případ bude rozhodnut obdobně jako jiný právní případ, který již byl rozhodnut a který se s jeho právním případem shoduje v podstatných má za to, že závěry přijaté v jím citovaných rozhodnutích se plně uplatní i v projednávané věci. Podle ustálené judikatury se právo na plnění pohledávky splatné na výzvu promlčuje paralelně s právem na učinění výzvy k plnění, která je hmotněprávní podmínkou pro to, aby se stala taková pohledávka splatnou, tj. že promlčecí doba běží v obou případech ode dne, kdy mohl věřitel poprvé požádat dlužníka o plnění. Je-li hmotněprávní úkon v podobě výzvy k plnění učiněn formou žaloby, musí být žaloba v promlčecí době dlužníkovi doručena. Žalobce uplatnil nárok na plnění tvrzeného nároku na náhradu skutečné škody ve vztahu k větší části akcií (konkrétně k akciím, které byly předány společnosti BRC již dne 5. 6. 2001) až po uplynutí promlčecí doby. Protože žaloba byla doručena žalovanému 8) až dne 20. 9. 2005 je současně nutné uzavřít, že nelze přihlížet k hmotněprávnímu úkonu žalobce v podobě výzvy k plnění, jehož včasné učinění bylo podmínkou pro to, aby se mohla stát uplatněná pohledávka vůči žalovanému 8) splatnou a aby na straně žalovaného 8) vznikla povinnost na takovou splatnou pohledávku žalobci plnit. Nárok žalobce na zaplacení 24 143 219,21 Kč je tedy třeba ve světle závěrů vyslovených Nejvyšším soudem v rozsudku znovu zamítnout.

19. Odvolací soud usnesením ze dne 2. 10. 2025, č. j. 12 Cmo 182/2020-1879 rozhodl o pokračování v řízení na straně žalovaného 5) se soudem ustanoveným správcem pozůstalosti a dále rozhodl o spojení věci vedené u Vrchního soudu v Praze pod sp. zn. 12 Cmo 182/2020 ke společnému projednání a rozhodnutí s věcí, vedenou u Vrchního soudu v Praze pod sp. zn. 12 Cmo 232/2018 s tím, že řízení bude nadále vedeno pod původní sp. zn. 12 Cmo 232/2018.

20. V tomto řízení přezkoumal odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně ve vztahu k žalovanému 5) a dále ve vztahu k žalovanému 8) v rozsahu částky 24 143 219,21 Kč, ohledně níž byl rozsudek odvolacího soudu ze dne 8. 4. 2021, č. j. 12 Cmo 232/2018-1679 zrušen a věc byla vrácena odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

21. Odvolací soud při hodnocení námítky promlčení, uplatněné žalovaným 8) plně vyšel ze závěrů, vyslovených dovolacím soudem ve zrušovacím rozsudku, jimiž je podle § 226 o. s. ř. vázán. Podle těchto závěrů žalobce vůči žalovanému 8) uplatnil nárok na náhradu škody, u něhož doba splatnosti není stanovena právním předpisem, určena rozhodnutím ani sjednána dohodou mezi stranami a splatnost nároku na náhradu škody podle § 340 odst. 2 obch. zák. nastává bez zbytečného odkladu poté, kdy byl žalovaný 8) jako dlužník věřitelem o plnění požádán. Nebyl-li žalovaný 8) vyzván k plnění, pak zde nemůže být, „doba splatnosti“ nároku na náhradu škody, a proto nepřipadá do úvahy promlčení práva na zesplatnění dluhu (práva učinit právní úkon) podle § 391 odst. 2 obch. zák., nýbrž pouze promlčení práva na plnění podle § 391 odst. 1 obch. zák. Běh promlčecí doby je pak nutno posuzovat podle příslušných ustanovení obchodního zákoníku. Počátek subjektivní promlčecí doby se odvíjí ode dne, kdy právo mohlo být uplatněno u soudu, což je den, kdy žalobkyně mohla žalovanou 8) o plnění závazku poprvé požádat, respektive – s ohledem na zvláštní úpravu promlčecí doby u práva na náhradu škody v § 398 obch. zák. – ode dne, kdy se dovolatel dozvěděl nebo mohl dozvědět o škodě a o tom, kdo je povinen k její náhradě.

22. Podle § 391 odst. 1 obch. zák. u práv vymahatelných u soudu začíná běžet promlčecí doba ode dne, kdy právo mohlo být uplatněno u soudu, nestanoví-li tento zákon něco jiného. Podle § 398 u práva na náhradu škody běží promlčecí doba ode dne, kdy se poškozený dozvěděl nebo mohl dozvědět o škodě a o tom, kdo je povinen k její náhradě; končí však nejpozději uplynutím 10 let ode dne, kdy došlo k porušení povinnosti. Počátek běhu subjektivní lhůty tedy zákon zakládá na kumulativně stanovených skutečnostech, vědomosti o osobě škůdce a vědomosti o škodě, přičemž vyžaduje skutečnou vědomost poškozeného. O škodě se tedy poškozený dozví tehdy, má-li k dispozici údaje, které mu umožňují se její náhrady domáhat u soudu, tj. když nabyl dostatečné vědomosti o rozsahu majetkové újmy (viz rozhodnutí NS ČR ve věci vedené pod sp. zn. 23 Cdo 2523/2011). O vzniku škody se tak žalobce mohl dozvědět nejdříve k 15. 9. 2004, kdy nabylo právní moci usnesení insolvenčního soudu o zůstatku majetkové podstaty BRC ve výši 202 347,10 Kč, z něhož bylo zřejmé, že prostředky v majetkové podstatě insolvenčního dlužníka nedostačují k úhradě pohledávky žalobce. Rozsah majetkové újmy, tj. výše škody však byla postavena najisto až na základě usnesení konkurzního soudu ze dne 14. 11. 2007, které nabylo právní moci dne 26. 12. 2007.

23. V intencích závazných závěrů dovolacího soudu se dále odvolací soud zabýval otázkou platnosti smluv o půjčkách cenných papírů, resp. posouzením, zda těmito smlouvami byl žalobce vázán. Předchozí senát odvolacího soudu v rozsudku ze dne 30. 1. 2017, č. j. 8 Cmo 338/2015-1326 vyšel po provedeném dokazování z toho, že ke dni uzavírání předmětných čtyř smluv k jednání za žalobce dle stanov, statutu a způsobu jednání za společnost zapsané v obchodním rejstříku, byli oprávněni dva členové představenstva,, nebo prokurista v rozsahu zmocnění daného mu představenstvem“, a jiní pracovníci v rozsahu dispozic, daných jim organizačním nebo podpisovým řádem k plnění jejich pracovních úkolů. Ze smluv zjistil, že žalobce byl při uzavírání smluv zastoupen Ing. [jméno] [příjmení], ředitelem společnosti CONCORDIA INVEST, a. s. Ten byl prokuristou žalobce a současně členem jeho statutárního orgánu. K jeho jménu na smlouvách nebyl připojen dodatek označující prokuru (§ 14 odst. 5 obchod. zák.). Rovněž je nepodepsal jako člen statutárního orgánu, kterým současně v rozhodné době byl, spolu s dalším členem představenstva žalobce, ale jako ředitel žalobce (podle statutu). Uzavřel, že žalovaný 2) jako člen statutárního orgánu žalobce nemohl smlouvy podepsat jménem žalobce jinak, než právě jako člen statutárního orgánu (viz rozsudek NS ČR ve věci sp. zn. 31 Odo 11/2006), tj. nikoli na základě plné moci, a to ani plné moci obsahující prokuru, či na

základě jiného postavení ve společnosti žalobce (ředitel). Jelikož byly smlouvy ze dne 4. 6. 2001 podepsány za žalobce jedním členem představenstva, označeným jako ředitel, a nikoli v souladu se stanovami a statutem žalobce dvěma členy představenstva, popř. jinými osobami odlišnými od členů představenstva žalobce, pokud by jim právo podpisu smluv na základě interních předpisů žalobce svědčilo, popř. prokuristou, který není členem představenstva žalobce, nebyly platně uzavřeny (nevznikly), a na jejich základě nevznikla nikomu žádná práva a povinnosti. Jedná se tak o právní úkon absolutně neplatný pro rozpor se zákonem, tj. s ustanovením § 191 odst. 1 a 5 obchod. zák. (§ 39 obč. zák.). Dovolací soud v rozsudku uložil odvolacímu soudu, aby při posouzení, zda žalobce byla těmito smlouvami vázán, vyšel ze závěrů, přijímaných ustálenou soudní judikaturou, zejména z rozsudku Nejvyššího soudu České republiky ze dne 24. 8. 2020. V něm Nejvyšší soud formuloval a odůvodnil závěr, že je-li způsob jednání jménem akciové společnosti členy jejího představenstva určený stanovami zapsán v obchodním rejstříku, mohou členové představenstva jménem obchodní společnosti jednat zásadně pouze v souladu s tímto způsobem. Důsledkem nedodržení zapsaného způsobu jednání akciové společnosti není neplatnost právního úkonu učiněného v rozporu se stanovami určeným a v obchodním rejstříku zapsaným způsobem jednání. Právní úkon, při kterém nebyl dodržen způsob jednání určený stanovami a zapsaný v obchodním rejstříku, není právním úkonem akciové společnosti (nelze jej akciové společnosti přičítat) a nezavazuje ji, ovšem společnost je oprávněna jej dodatečně schválit a tím vztáhnout na sebe jeho účinky. Právní úprava účinná do 31. 12. 2013 otázku dodatečného schválení právního úkonu učiněného členem statutárního orgánu obchodní společnosti, jejím jménem“ v rozporu se způsobem jednání zapsaným v obchodním rejstříku, neupravovala a tuto mezeru v zákona je třeba per analogiam vyplnit právní normou, která je svým smyslem a účelem co nejbližší úpravě, jež se na právní vztah přímo vztahuje. Vyložil, že neoprávněné jednání člena statutárního orgánu obchodní společnosti má shodné znaky s překročením oprávnění zmocněnce vyplývajícího z plné moci (či jiného zástupčího oprávnění) v tom smyslu, že člen statutárního orgánu rovněž překračuje své oprávnění jednat jménem (jiné) osoby od něj odlišné a tudíž je na místě aplikovat úpravu v § 33 odst. 2 obč. zák., tedy dovodit, že jednal-li člen statutárního orgánu za obchodní společnost sám, ačkoli dle způsobu jednání obchodní společnosti zapsaného v obchodním rejstříku tak měli činit dva či více jeho členů, je z tohoto právního úkonu zavázán jednajícím členem statutárního orgánu, ledaže obchodní společnost právní úkon dodatečně bez zbytečného odkladu schválí. Aplikací uvedeného pravidla je chráněna řádně projevená vůle obchodní společnosti, a zároveň je chráněna i dobrá víra třetí osoby, které byl právní úkon adresován. Opačný závěr by v rozporu s principem právní jistoty znamenal narušení principu pacta sunt servanda jak ve vztahu k obchodní společnosti, která projevila svou vůli být stranou určitého závazkového vztahu, tak ve vztahu k osobě, které byl tento právní úkon adresován. Jestliže obchodní společnost dodatečně schválí právní úkon, který za ni učinil neoprávněný, zástupce“, je tímto právním úkonem vázána od počátku. Uvedené závěry vychází i z předchozí judikatury (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 10. 2010, sp. zn. 33 Cdo 4080/2008, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2019, sp. zn. 29 Cdo 1971/2017 a ze dne 20. 4. 2017, sp. zn. 21 Cdo 2494/2016). V rozsudku sp. zn. 21 Cdo 2494/2016 vyložil, že dodatečné schválení právního úkonu ve smyslu ustanovení § 33 odst. 2 obč. zák. je možné učinit jak výslovně (písemně nebo ústně), tak i jiným způsobem nevzbuzujícím pochybnosti o tom, co chtěl účastník projevit; uvedené platí i tehdy, vyžaduje-li právní předpis pro dodatečně schvalovaný právní úkon písemnou formu. V projednávané věci sice k výslovnému dodatečnému schválení nedošlo, nicméně žalobce podle uzavřených smluv jednal, sám se smlouvami cítí vázán a z jeho strany nebyly činy žádné úkony směřující k vrácení půjčených cenných papírů, které by se opíraly o argumentaci, založenou na tvrzení, že jednání za žalobce při uzavření smluv nebylo činěno v souladu se statutem fondu a způsobem jednání zapsaným v obchodním rejstříku. Toto jeho faktické jednání tak nelze vykládat jinak než jako jiný nevýslovný projev vůle se stejným právním důsledkem. Lze tak v intencích shora uvedené judikatury Nejvyššího soudu uzavřít, že žalobce byl předmětnými smlouvami o půjčce vázán.

24. Vzhledem k tomu, že námitka promlčení uplatněná žalovaným 8) ohledně části žalobou uplatněného nároku, kterou odvolací soud posoudil dle závazných závěrů vyslovených dovolacím soudem, byla shledána nedůvodnou, rozsudek soudu prvního stupně i ve zbývajícím rozsahu, tj. ohledně části nároku ve výši 24 143 219,20 Kč a ve vztahu k žalovanému 5) zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení, v němž bude postupovat v intencích závěrů vyslovených v předchozím rozhodnutí, jímž byl rozsudek zrušen, kdy ve vztahu k žalovanému 5) se uplatní stejné závěry jako ve vztahu k žalovanému 6).

25. V novém rozhodnutí ve věci rozhodne soud prvního stupně také o nákladech řízení před soudy všech stupňů.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není dovolání přípustné.

Praha 23. února 2026

JUDr. Eva Hodanová
předsedkyně senátu